

Verksamhet

Muddring i samfällt vattenområde

Krokstad

Lumparland

Ärende

Ansökan avser miljötillstånd för fördjupning av befintlig kanal, ränna och hamnbassäng intill en småbåtshamn, på de samfällda vattenområdena 438-402-876-1 och 438-407-876-1 samt på vattenområde 438-401-3-11, i anslutning till Krokstadsströmmen nära Krokstad, Lumparlands kommun.

Tillståndsplikt föreligger enligt 10 § 1 mom. landskapslag (2008:124) om miljöskydd, nedan miljöskyddslagen, samt 6 kap. 15 § f punkten vattenlag (1996:61) för landskapet Åland, nedan vattenlagen.

Beslut

Miljötillstånd

Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet (ÅMHHM) beviljar Krogstad Bro-byalag r.f. miljötillstånd för muddring vid Krokstadsströmmen, Lumparland, i enlighet med ansökningshandlingarna.

Miljötillstånd beviljas med stöd av 17 § 1 mom. miljöskyddslagen.

Giltighet

Vattenföretaget ska vara utfört senast 5 år efter att detta beslut vunnit laga kraft.

Ersättning

ÅMHHM har prövat frågan om ersättning enligt 7 kap. 8 § vattenlagen. Myndigheten konstaterar att nedanstående tillståndsvillkor och föreskrifter utgör sådant skydd att verksamheten inte kommer att orsaka sådan skada som ligger till grund för ersättning enligt 7 kap. 4 och 6 §§ i vattenlagen.

Miljökonsekvensbedömning

ÅMHHM har övervägt behovet av miljökonsekvensbedömning, MKB, i enlighet med 2 och 3 §§ i landskapsförordning (2018:33) om miljökonsekvensbedömning och miljöbedömning. Till underlag för detta beslut krävs inte en MKB.

Villkor och föreskrifter

Tillståndshavaren ska följa nedanstående villkor utfärdade med stöd av 24 § miljöskyddslagen.

Allmänt

1. Tillståndshavaren är ansvarig för att verksamheten inte förorsakar skada eller olägenhet för miljön. Tillståndshavaren ska tillämpa bästa tillgängliga teknik som enligt gängse branschkriterier är ekonomiskt möjligt då verksamhet enligt detta tillstånd utförs.
4 och 5 §§ miljöskyddslagen
2. Arbetet ska under respektive etapp utföras möjligast kontinuerligt och på ett sådant sätt att vattenområdena och angränsande landområden utsätts för störningar i så liten utsträckning som möjligt. Tillståndshavaren är ansvarig för eventuella skador på egendom och andra men som förorsakas av vattenföretaget.
4 kap. 1 och 4 §§ vattenlagen
3. Grumlande arbeten får utföras under perioden 1 september till och med 14 april, men om sådana arbeten sker under perioden 1–14 april ska skyddsgardiner användas. Gardinerna ska inhägnas vattenområdet ovan om det bottenområde som omfattas av arbetet samt sluta tätt mot botten.
4 § miljöskyddslagen, 4 kap. 1, 4 och 7 §§ vattenlagen
4. Muddermassorna ska tas upp på land och placeras på ett sådant sätt att de inte riskerar att spridas till vattenmiljön.
4 kap. 1 § vattenlagen, 3 § landskapsförordning (2006:124) om hantering av jord- och muddermassor
5. Försiktighet ska iakttas vid allt vattenarbete och markarbete i närheten av Krokstadströmmen. Ifall fornlämningar påträffas ska arbetet omedelbart avbrytas och ÅMHHM kontaktas.
1 § landskapslag (1965:9) om fornminnen, 2 § landskapslag (2007:19) om skydd av maritimt kulturarv

Beslutsmotiveringar

Verksamheterna och dess placering

Krogstad Bro-byalag r.f. inkom 16.10.2023 med en ansökan om miljötillstånd för muddring av befintlig kanal, ränna och hamnbassäng intill en småbåtshamn, på de samfällda vattenområdena 438-402-876-1 och 438-407-876-1 samt på vattenområde 438-401-3-11, i syfte att återskapa och förbättra framkomlighet med båt. Den beräknade ytan för muddringsarbetet är enligt ansökan totalt 2900 m², varav 650 m² gäller hamnbassängen, 1150 m² gäller rännan mellan hamnbassängen och kanalen, och 1100 m² gäller själva kanalen. Medeldjupet före och efter fördjupningen har angetts till 0,5 m respektive 1,3 m för hamnbassängen och 0,7 m respektive 1,2 m för rännan och kanalen. Den totala volymen muddermassor beräknas till ca 1625 m³, varav 500 m³ gäller hamnbassängen, 575 m³ gäller rännan och 550 m³ gäller kanalen.

Arbetet planeras genomföras i tre etapper fördelade på tre år. Den första etappen omfattar muddringen av hamnbassängen vilket genomförs med grävmaskin från land. Den andra etappen omfattar muddringen av kanalen vilket också genomförs med grävmaskin från land. Den tredje etappen omfattar muddringen av rännan vilket genomförs med grävmaskin från is alternativ från pråm.

Muddermassorna placeras på två separata uppläggningsplatser i nära anslutning till muddringsarbetet. En av dessa är belägen nära hamnbassängen, på fastigheterna 438-402-1-54 och 438-402-876-1. Denna uppläggningsplats har en yta på ca 1170 m². Den andra uppläggningsplatsen är belägen intill kanalen, på fastighet 438-401-3-11, och har en yta på ca 1700 m². Eftersom båda dessa uppläggningsplatser ligger på låglänta markområden lägre än 1 meter över medelhavsnivån krävs barriärer för att undvika att muddermassorna sprids till vattenmiljön. I anslutning till uppläggningsplatserna finns vallar från tidigare muddringar. Dessa vallar kommer enligt ansökan att förstärkas, höjas och kompletteras med nya vallar så att en barriär på ca 1 meter över medelhavsnivån omgärdar muddermassorna.

Det planerade muddringsområdet, som enligt ansökan muddrades senast på

1980-talet, består av tre sammanhängande delar. Den östligaste delen är en ca 7–10 m bred och ca 180 m lång kanal, Krokstadströmmen, som leder in till en skyddad och grund vik bestående av Svinöviken i söder och Sunden i norr. Den mellersta delen av muddringsområdet består av en ca 4 m bred och ca 200 m lång ränna mellan kanalen och hamnbassängen, den västligaste delen av muddringsområdet. Hamnbassängen är i sin helhet ca 1800 m² stor men endast 650 m² kommer att fördjupas. Häri ligger Krogstads småbåtshamn bestående av en flytbrygga med 28 båtplatser.

Området har med tiden uppgrundats och påverkats av ökad igenväxning, vilket försvårar framkomlighet med båt. Enligt ansökan är det vid lågvatten mycket problematiskt att färdas med båt till och från bryggan, och för att undvika att hamnen avvecklas krävs en fördjupning. ÅMHHM konstaterar därmed att projektet medför ett förhöjt rekreativvärde och en betydligt förbättrad framkomlighet med båt för de båtägare som använder sig av hamnen.

Effekter på närområdet som vanligtvis uppstår vid den här typen av arbeten är uppgrumling av bottensediment, buller vid själva genomförandet samt ett förändrat vattenflöde. Ett ökat vattenflöde kan på längre sikt leda till klarare vatten och mer gynnsamma förhållanden för undervattensvegetation och exempelvis fiskarter som använder sig av denna. Ett ökat vattenflöde kan dock även leda till grumligare vatten på grund av att sediment från botten dras med, vilket kan ha en negativ påverkan på vattenområdets flora och fauna. Ett förändrat vattenflöde och djup kan också påverka områdets vattentemperatur och därmed levnadsförhållandena för olika organismer. Hur vattenförhållandena kommer att förändras på lång sikt av detta muddringsprojekt är svårt att avgöra, men ÅMHHM bedömer de potentiellt negativa effekterna som relativt begränsade då de huvudsakligen påverkar kanalen, rännan och hamnbassängen, vilka endast utgör en liten andel, mindre än 2 %, av viksystemets totala bottenyta. Myndigheten konstaterar att de verkningar som projektet medför i form av buller och uppgrumling av bottensediment, i direkt samband med muddringen, är tillfälliga, och att de, liksom nämnda potentiella långtidseffekter, genom reglering med villkor inte utgör ett hinder för tillstånd, i enlighet med 17 § miljöskyddslagen.

Det närmast belägna skyddsområdet är naturreservatet och Natura 2000-området Sandön som ligger ca 9 km från projektområdet. ÅMHHM gör

bedömningen att genomförandet av projektet inte kan påverka naturvärdena i skyddsområdena negativt.

ÅMHHM har med anledning av projektets omfattning begärt utlåtande från landskapsregeringen som inkom med sitt utlåtande till myndigheten 25.01.2024. Häri meddelas att försiktighetsmått och skyddsåtgärder bör vidtas gällande vårlekande fiskarter, kransalger och hårnating som finns i närheten av kanalen, spridning av sediment, muddermassor samt gällande fornlämningar. Skyddsåtgärder och försiktighetsmått gällande dessa punkter regleras genom villkor 3, 4 och 5 i detta tillståndsbeslut.

Landskapsregeringens utlåtande resulterade även i att uppläggningsplatsen på fastighet 438-401-3-11 förminskades, så att avståndet till fornlämningar förlängdes, i enlighet med kulturbyråns anvisningar.

Mot bakgrund av ovanstående uppgifter, och under förutsättningen att angivna villkor följs konstaterar ÅMHHM att projektet kan förverkligas i enlighet med miljöskyddslagen och vattenlagen.

Processuella motiveringar

Verksamheten är tillståndspliktig då den innebär ett vattenföretag, i detta fall muddring, i vattenområde med en bottenyta större än 500 m², vars omfattning kräver miljötillstånd enligt 10 § miljöskyddslagen och 6 kap. 15 § f punkten i vattenlagen.

Allmänna innehållsmotiveringar

ÅMHHM har gjort en tillåtlighetsbedömning av verksamheterna samt granskat förutsättningarna för beviljande av tillstånd. ÅMHHM konstaterar att då tillståndshavaren vid utförandet av verksamheterna iakttar de villkor som föreskrivs, kommer verksamheterna inte leda till sådan negativ miljöpåverkan som anges i 3 §, a till g punkterna i miljöskyddslagen. ÅMHHM beviljar tillstånd med stöd av 17 § miljöskyddslagen då verksamheterna följer denna lag och den lagstiftning som anges i 10 § miljöskyddslagen.

Myndigheten konstaterar att verksamhetsutövaren har påvisat tillräcklig kunskap och att denne är organiserad på ett trovärdigt sätt. ÅMHHM konstaterar vidare att företaget uppfyller kravet om verksamhetens organisation enligt 7 § miljöskyddslagen.

Detaljerade innehållsmotiveringar

Villkor 1–2 syftar till att begränsa diverse skador och olägenheter som generellt kan uppstå vid olika muddringsprojekt.

Villkor 1 motiveras med att all yrkesmässig verksamhet, genom tillämpning av bästa tillgängliga teknik, ska genomföras så att ändamålet nås med minsta möjliga negativa miljöpåverkan, i enlighet med 4 § miljöskyddslagen. Vidare får skada eller olägenhet för miljön i form av ämnen och avfall inte lämnas eller släppas ut så att området förorenas på ett sätt som kan leda till negativ miljöpåverkan, i enlighet med 5 § miljöskyddslagen. Genom att i villkor reglera detta arbetssätt och förtydliga detta ansvar syftar ÅMHH till att förebygga skador och olägenheter för miljön som kan uppstå vid vattenarbete och arbete med tunga fordon.

Villkor 2 motiveras med att vattenarbeten ska utföras så att störningar på närliggande vatten- och landområden blir så begränsade som möjligt, i enlighet med 4 kap. 1 och 4 §§ vattenlagen. Genom att i villkor återigen reglera arbetssättet, men även förtydliga ansvarsfrågan då eventuella skador redan inträffat, syftar ÅMHH även här till att förebygga skador och olägenheter för miljön som kan förorsakas av vattenföretaget.

Villkor 3–5 syftar till att reglera och minimera negativa miljöeffekter som är förenade specifikt med detta muddringsprojekt.

Villkor 3 motiveras med att vattenföretag ska utföras så att ändamålet nås med minsta möjliga skada och olägenhet för miljön, i enlighet med 4 kap. 1 och 4 §§ vattenlagen. Under perioden 15 april – 31 augusti riskerar miljöeffekter att leda till svårare konsekvenser för kustvattenområden och dess ekosystem jämfört med övriga delar av året. Under denna period är den biologiska aktiviteten hög i form av bland annat fisklek, fågelhäckning och tillväxt för undervattensvegetationen. Under perioden 1–14 april är grunda vikar, liksom den aktuella för detta ärende, särskilt värdefulla för fortplantning av flera fiskarter. Således har ytterligare skyddsåtgärder villkorats för denna period, i enlighet med landskapsregeringens rekommendationer gällande specifikt denna fråga. Muddringen kommer att förorsaka en viss temporär uppgrumling av bottensediment och en lokal försämring i livsmiljön för växter och djur. Vattenarbetets inverkan på omgivande vattenområden har därför minimerats genom styrning av en

period under vilken muddring får utföras, och genom styrning av en period under vilken muddring endast får utföras avgränsad av skyddsgardiner, med stöd av 4 § miljöskyddslagen samt 4 kap. 1,4 och 7 §§ vattenlagen.

Villkor 4 motiveras med att muddermassor, enligt 3 § landskapsförordning (2006:124) om hantering av jord- och muddermassor, inte får placeras på land eller i vatten så att de kan spridas i eller till vattenområden. Spridning av muddermassor till vattenmiljön kan förorsaka spridning av ämnen som tidigare varit bundna till bottensediment, däribland typiskt toxiska ämnen men också kväve och fosfor, vilket kan bidra till en försämrad livsmiljö och direkta skador på djur och växter samt förvärra vattenområdets övergödningssituation. Därför ska muddermassorna tas omhand så att de inte riskerar att spridas till vattenmiljön, i enlighet med ovan nämnda lagrum samt 4 kap. 1 § vattenlagen.

Villkor 5 motiveras med att det i muddringsprojektets närområde både på land och under vatten förekommer fornlämningar registrerade vid kulturbyrån. Enligt landskapsregeringens utlåtande finns husgrunder från tidigare varvsverksamhet i närheten av uppläggningsplatsen på fastighet 438-401-3-11. Förutom uppläggningsplatsens direkta påverkan kommer även transport med grävmaskin att ske till området från Krokstadströmmens östra ände där grävmaskinen sätts iland. Vidare förekommer vrakrester direkt söder om Krokstadströmmens östra mynning, varvid landskapsregeringen uppmanar till särskild försiktighet. Dessa fornlämningar är lagskyddade enligt 1 § landskapslag (1965:9) om fornminnen samt av 2 § landskapslag (2007:19) om skydd av det maritima kulturarvet. Utan tillstånd som meddelats med stöd av denna kulturlagstiftning är det förbjudet att gräva ut, ändra, skada, täcka över eller på annat sätt rubba en fast fornlämning. ÅMHHM har kontaktat kulturbyrån i frågan och säkerställt att samråd skett löpande mellan den sökande och kulturbyrån för att klargöra behovet av mer specifika försiktighetsmått. För att ytterligare förebygga skador på fornlämningar har ÅMHHM valt att reglera arbetets genomförande med tillståndsvillkor 5.

För verksamheten har fastställts villkor som förhindrar, förebygger och begränsar negativ miljöpåverkan, i enlighet med miljöskyddslagens 1,4,5 och 24 §§, samt minskar projektets negativa inverkan på enskilda och allmänna intressen enligt 4 kap. 1,4 och 7 §§ vattenlagen. Vid fastställandet

av dessa villkor har nyttan av de föreskrivna åtgärderna vägts mot kostnaderna för sådana åtgärder. Med iakttagande av de i tillståndet givna tillståndsvillkoren kan vattenföretaget förverkligas i enlighet med miljöskyddslagen och övrig lagstiftning som nämns i 10 § samma lag. Med ovanstående motivering konstaterar ÅMHM att det är utrett att samtliga förutsättningar för tillstånd i miljöskyddslagen och i vattenlagen, samt i bestämmelser som utfärdats med stöd av dessa, är uppfyllda.

Avgift

För detta tillståndsbeslut uppbärs avgift i enlighet med 3 § och avgiftstabell 1 i Ålands landskapsregerings beslut om taxa för Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet för 2023. Taxan finns på amhm.ax/avgifter.

Kategori enligt taxa: byggnad, fyllning, pålning, grävning, muddring, sprängning eller rensning i vattenområde, 2000 - 10 000 m ²	4 060 €
Totalt	4 060 €

Besvär

Besväransvisning bifogas.

Beslutet justeras omedelbart.

För Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet

Ulrika Sandell-Boman
Prövningsnämnden
Beslutande

Ted Waleij Slight
Miljöskyddsinspektör
Föredragande

Bilagor

1. Ärendehantering
2. Besvärsanvisning
3. Faktura (ej vid E-faktura)

Ärendehantering

Ansökan

Krogstad Bro-byalag r.f. ansökte om miljötillstånd för muddring av befintlig hamnbassäng, ränna och kanal i anslutning till småbåtshamnen innanför Krokstadströmmen vid Krokstad, Lumparland.

Ansökan inkom 16.10.2023.

Delgivning av ansökan

Ansökan delgavs fastighetsägare till 21 fastigheter i anslutning till vattenområdet nära muddringsprojektet. I delgivningen framgick att ärendets handlingar fanns tillgängliga under tiden 07.03 – 28.03.2024.

Yttranden

Inga yttranden har inkommit under tiden för delgivning.

Utlåtanden

ÅMHHM begärde utlåtande från landskapsregeringen 21.12.2023. Utlåtandet inkom till myndigheten 25.01.2024.

Bemötande

Sökanden inkom 01.03.2024 till ÅMHHM med ett bemötande av landskapsregeringens utlåtande, i vilket sökanden bekräftade justeringen av en uppläggningsplats, i enlighet med kulturbyråns anvisningar.

Delgivning av beslut

Tillståndsbeslutet sänds till sökanden med mottagningsbevis. Beslutet delges de fastighetsägare som delgavs ansökan samt de berörda fastighetsägare och samfälligheter som redan lämnat godkännanden i ansökningsförfarandet. Beslutet finns även tillgängligt på internet på ÅMHHM:s hemsida, www.amhm.ax.